

F. t. l. om den kgl. grønlandske handel.

pladser på en kyst, som i lige linie strækker sig over næsten 2.000 km. Den private handel vil nemlig forståeligt nok se sin fordel i at indskrænke sin virksomhed til de pladser, som giver udbytte. Formuleringen udelukker imidlertid ikke en privat handelsovertagelse af den grønlandske handels butikker enten i form af enkeltmandsforetagende eller i form af fællesforetagende.

Dernæst påhviler det Den kgl. grønlandske handel — eventuelt i forbindelse med private erhvervsdrivende — at aftage, forarbejde og eksportere grønlandske produkter. Denne bestemmelse, hvorved det hidtidige statsmonopol på afsætningen af grønlandske produkter ophæves, må ses i sammenhæng med de samtidig forelagte forslag til lov om en grønlandsk erhvervslånefond og om udøvelse af erhverv i Grønland. I sidstnævnte lovforslags § 11 er det således foreslået, at Den kgl. grønlandske handel skal varetage den grønlandske eksporthandel, indtil der måtte blive oprettet en selvstændig central salgsorganisation.

Til § 2.

I overensstemmelse med grønlandskommissionens forslag er statsministeriet af den mening, at Den kgl. grønlandske handel bør ledes af en merkantilt uddannet handelsdirektør, ansat på kontraktmæssig basis.

Til § 3.

Til at medvirke ved tilrettelæggelsen af Den kgl. grønlandske handels forhold samt til i det hele at bistå direktøren er der i § 3 foreslået nedsat et styrelsesråd på mindst 10 medlemmer. Når man har anvendt betegnelsen „styrelsesråd“ i stedet for „bestyrelse“ skyldes det, at man har villet undgå misforståelse, idet en bestyrelse normalt har et selskabsretligt ansvar, et ansvar, som ikke kan påhvile det foreslåede styrelsesråd.

For at sikre det nævnte styrelsesråd den fornødne handelsmæssige og tekniske sagskundskab er det i overensstemmelse med grønlandskommissionens betænkning 5, første bind, siderne 75 og 76 foreslået, at rådet kommer til at bestå af en repræsentant fra grossererforeningen, provinshandelskammeret, industrirådet, håndværkets fællesrepræsentation samt en repræsentant fra fællesforeningen for Danmarks brugsforeninger. Under grønlandskommissionens drøftelse af lovforslaget har kommissionen endvidere anbefalet, at arbejderbevægelsens erhvervsråd bliver repræsenteret i styrelsesrådet.

For at opnå kontakt mellem handelen, de lovgivende og bevilgende myndigheder er det foreslået, at rigsdagens grønlandsudvalg og finansministeriet bliver repræsenteret i styrelsesrådet. Selv om handelen adskilles fra administrationen, er det dog indlysende, at der fremdeles på mange områder må være et snævert samarbejde mellem handelen og administrationen, hvorfor det foreslås, at chefen for statsministeriets departement for grønlandske anliggender får sæde i rådet. Da man i det hele taget har haft for øje at tilrettelægge et system, som tager sigte på at bringe den grønlandske befolkning i nærmere kontakt med det økonomiske liv, foreslår man endelig også, at der kommer en af landsrådet udpeget grønlandsk repræsentant med i handelens styrelsesråd.

Formanden for styrelsesrådet udpeges af statsministeren. Hvis en erhvervsrepræsentant vælges til formand, vil man i overensstemmelse med grønlandskommissionens forslag mene, at departementschefen i departementet for grønlandske anliggender bør udpeges til næstformand.

Til § 4.

Efter indstilling fra direktøren og styrelsesrådet vil statsministeren efter forslaget have at fremsætte de nærmere retningslinier for handelens virksomhed, jfr. herved bemærkningerne til § 5.

Lovforslaget forudsætter, at handelsvirksomheden i Danmark og Grønland bliver en enhed adskilt fra administrationen såvel i personel som i regnskabsmæssig henseende. I overensstemmelse hermed er der efter forslaget givet statsministeren bemyndigelse til at fastsætte de nærmere regler for antagelse af det til virksomhedens drift nødvendige personale, såvel i København som i Grønland. Herved vil der skabes mulighed for udveksling mellem handelens personale i Grønland og i København, således at personalet i København kan få et større kendskab til den befolkning, det skal betjene, og personalet i Grønland kan få direkte kendskab til de forhold, hvorunder handelen i København arbejder.

Til § 5.

I overensstemmelse med det i grønlandskommissionens betænkning 5, første bind, på siderne 62—63 stillede forslag er også statsministeriet af den opfattelse, at udhandlingspriserne i Vestgrønland (bortset fra Thule) fremtidig bør ansættes på grundlag af de samlede omkostninger ved at indkøbe, transportere og udhandle varerne.